

Onderwerp

Verkenning fusie Brummen - Rheden

Datum raadsvergadering	24 juni 2025
Thema programmabegroting	Bestuur en Organisatie
Portefeuillehouder	Dorus Klomberg
Zaaknummer	2025-008370

Samenvatting

Een groot aantal buurgemeenten kampt met bestuurskracht vraagstukken en overweegt een fusie met andere gemeenten. Dit betreft o.a. onze buurgemeente Brummen.

Op 01 april 2025 heeft uw raad unaniem de motie "Een goede buur" aangenomen, waarin wordt uitgesproken open te staan voor een nader onderzoek naar intensieve samenwerking of fusie met deze buurgemeenten.

Op 17 april 2025 heeft de gemeenteraad van Brummen besloten te kiezen voor een integrale herindeling met Rheden danwel Zutphen. Brummen heeft Rheden en Zutphen gevraagd mee te werken aan een nadere gezamenlijke verkenning in 2 trajecten (Brummen – Rheden en Brummen – Zutphen). De verkenningen moeten resulteren in inzicht in "de staat" van de fusiepartners en een beeld/verhaallijn (narratief) van een gemeenschappelijke toekomst. Brummen heeft als doel om eind 2025 een principe besluit te nemen over de meest gewenste fusiepartner.

Voor deze verkenningen wordt onder regie van Brummen een gemeenschappelijk Plan van Aanpak opgesteld. Daarnaast volgen partijen een eigen traject. Rheden heeft in afstemming met Brummen voor haar eigen traject onderhavige Startnotitie opgesteld. De Rhedense raad heeft daarin naast haar formele besluitnemende rol, tevens een rol als het gaat om het realiseren van bestuurlijk draagvlak o.a. via raadsontmoetingen met Brummen. Het BCO zal tussentijds als intern bestuurlijk klankbord fungeren.

Voor het participatietraject met de samenleving wordt een separaat Plan van Aanpak opgesteld.

Voorgesteld besluit

1. Te starten met een gezamenlijke verkenning van een fusie tussen Brummen en Rheden
2. De Startnotie vast te stellen als basis voor de verkenning van de fusie tussen de gemeenten Brummen en Rheden.

Inleiding

Een groot aantal buurgemeenten kampt met bestuurskracht vraagstukken en overweegt een fusie met andere gemeenten. Op 1 april 2025 heeft uw raad unaniem de motie "Een goede buur" aangenomen, waarin wordt uitgesproken open te staan voor een nader onderzoek naar intensieve samenwerking of fusie met deze buurgemeenten. Op 9 april heeft Rheden een uitnodiging verzonden aan Doesburg, Renkum, Rozendaal en Brummen voor een ontmoeting tussen Raden over een gezamenlijke bestuurlijke toekomst. Doesburg en Renkum hebben aangegeven bereid te zijn om met een delegatie deel te nemen aan een gesprek tussen raden. Brummen (15 mei) heeft aangegeven dat in het licht van haar besluit op 17 april uitsluitend een behoefte heeft aan een bilateraal gesprek met Rheden. Rozendaal (20 mei) ziet geen aanleiding voor een gesprek over een gezamenlijke bestuurlijke toekomst maar wil wel deelnemen aan het gesprek.

Op 17 april 2025 heeft de gemeenteraad van Brummen besloten te kiezen voor een integrale herindeling met Rheden danwel Zutphen. Brummen heeft Rheden gevraagd mee te werken aan een nadere gezamenlijke verkenning van een mogelijke fusie. Op 08 mei heeft op initiatief van Brummen een eerste bestuurlijk gesprek over een gezamenlijke verkenning plaatsgevonden. Onderhavige startnotitie geeft op hoofdlijnen zicht op de voorgestelde aanpak van de verkenning.

Inmiddels is een 1^e ontmoeting tussen de raden van Brummen en Rheden in het gemeentehuis van Rheden gepland op 25 juni. Naar verwachting zal in het kader van de gezamenlijke verkenning van een mogelijke fusie eind september een 2^e ontmoeting plaatsvinden te Brummen.

De gemeenten Doesburg en Renkum volgen een eigenstandig traject van fusie-verkenningen. Rheden wordt daarin wel genoemd als mogelijke fusiepartner, maar heeft een marginale rol in deze verkenningen. In de afgelopen periode hebben beide gemeenten informatie-verzoeken richting Rheden gedaan. Als bijlage bij het raadsvoorstel is onze respons op de uitvraag van respectievelijk Doesburg en Renkum opgenomen. Inmiddels heeft het college van de gemeente Doesburg aan de Raad voorgesteld om verdere gesprekken met gemeenten uit de Liemers te voeren.

Beoogd effect Verkenning fusie Brummen - Rheden

Met de Verkenning willen wij inzicht verkrijgen in “de staat” van de mogelijke fusiepartners en gezamenlijk een gemeenschappelijk narratief (toekomstbeeld van de nieuwe gemeente Brummen-Rheden) ontwikkelen.

Argumenten

- 1.1 Fusie kan helpen om ook in de toekomst een aantrekkelijke en sterke gemeente voor onze inwoners te zijn
- 1.2 Er zijn veel overeenkomsten tussen Brummen en Rheden
- 1.3 Met fusering kunnen wij onze (regionale) positie versterken

Kanttekeningen en/of risico's

- 1. In haar raadsbesluit heeft Brummen aangegeven nogmaals het gesprek over samenwerking/fusie met de gemeenten Apeldoorn en Voorst aan te willen gaan. Deze gesprekken worden in juni/juli gehouden. De uitkomsten daarvan zouden effect kunnen hebben op de trajecten met Rheden en Zutphen.
- 2. Een van de doelen van de Verkenning is het inzichtelijk maken van eventuele financiële risico's.

Financiën

Voor de fusie-verkenning binnen het traject Brummen-Rheden verwachten wij uitgaven van maximaal €100.000. Wij zullen een subsidie aanvraag voor cofinanciering (50%) indienen bij de Provincie (programma “sterk bestuur”). De uitgaven zijn niet gebudgetteerd en een dekking wordt meegenomen in de Berap 2.

Uitvoering

Wij zullen een groot deel van de werkzaamheden door eigen medewerkers laten uitvoeren. Op onderdelen wordt externe expertise benut.

Intern-Rheden wordt het traject aangestuurd door een kernteam met de portefeuillehouder, de gemeentesecretaris, de griffier en de projectleider.

Participatie en communicatie

Voor het participatietraject zal een afzonderlijk plan van aanpak worden ontwikkeld.

Bijlagen

1. Bijlage 1: Startnotitie Verkenning fusie Brummen – Rheden (versie 2.0 dd. 30 mei 2025).
2. Bijlage 2: Gemeente Rheden - motie "Een goede buur..." dd. 01 april 2025.
3. Bijlage 3: Gemeente Brummen – Raadsbesluit "Bestuurlijke toekomst" dd. 17 april 2025.
4. Bijlage 4: Respons gemeente Rheden op uitvraag Doesburg
5. Bijlage 5: Respons gemeente Rheden op uitvraag Renkum

De Steeg, 03 juni 2025

Burgemeester en wethouders van Rheden,

Carol van Eert,
burgemeester

Bart Drewes,
gemeentesecretaris